

РЕШЕНИЕ

№ 5408

гр. София, 17.09.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 21 състав, в публично заседание на 16.09.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Проданова

при участието на секретаря Кристина Петрова, като разгледа дело номер **6631** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда чл.145 и сл. от АПК.

Образуване е по жалба на С. Г. Г. - Д., ЕГН [ЕГН] от [населено място] срещу Решение № 9/28.04.2020 г. на Директора на ТД на НАП-С., с което е оставена без уважение жалбата ѝ срещу Писмо, изх.№ 10-94-18-103/10.04.2020 г., с което е отказано коригиране на вида на осигуряването, издадено от директор офис „Център“ при ТД на НАП - С..

В жалбата се твърди неправилно приложение на материалния закон, като са развити подробни съображения. Съобразно последните, жалбоподателката от 2015 г. не е променяла начина и вида на осигуряването си, заплащала е осигурителни вноски за всички социални рискове. Счита, че подаването на декларация за възобновяване на дейността през текущата вече 2019 г. по никакъв начин не може да повлияе на вида на осигуряването, респ. да промени същия.

Ответникът по жалбата - Директора на офис „Център“, ТД на НАП - С., чрез процесуалния си представител по делото – юриконсулт Г. А., писмено оспорва жалбата като неоснователна и иска отхвърлянето ѝ. Претендира разноски за юриконсултско вънаграждение.

Административен съд София- град, I отделение, 21 състав, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Фактическата обстановка по казуса не е спорна. На 11.11.2015 г. от С. Г. Г. - Д. е подадена декларация за регистрация на самоосигуряващо се лице за започване на

дейност от 21.10.2015 г. като адвокат - свободна професия и начало на осигуряването за всички осигурителни рискове от същата дата. На 16.01.2019 г. е подадена декларация за прекъсване на дейност от 14.01.2019 г., поради предложена работа на трудов договор. На 12.02.2019 г. лицето подава декларация за възобновяване на дейност, считано от 07.02.2019 г., но без да посочва вид на осигуряване.

С писмо вх. № 10-94-18-103/26.03.2020 г. до офис „Център“ при ТД на НАП - С. лицето иска да се извърши корекция на данни в справка за история на осигуряването като самоосигуряващо се лице. Извършена е проверка, при която е установено, че при подаването на декларацията за възобновяване на дейност от 16.01.2019 г. С. Г. Г. - Д. не е посочила данни за вид на осигуряването. В съответствие с установените факти и обстоятелства до лицето е изпратено Писмо, изх. № 10-94-18-103/10.04.2020 г. от Р. Т.-С. на длъжност директор офис „Център“ при ТД на НАП С., с което е отказано коригиране на вида на осигуряване предвид разпоредбите на чл. 1, ал. 3 и ал. 4 от НООСЛБГРЧМЛ. Посочено е, че при започване и възобновяване на дейност, ако декларацията за вида на осигуряване не е подадена в 7-дневния срок по ал. 3, лицето подлежи на осигуряване само за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт. Изтъкнато е, че въз основа на изложеното, липсва основание данъчно задълженото лице да започне осигуряване за всички осигурени социални рискове и подлежи на осигуряване само за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт.

Срещу горесцитираното писмо на директора на офис „Център“ при ТД на НАП - С. лицето е подало жалба, вх. № 10-94-18-103/15.04.2020 г., като с Решение № 9/28.04.2020 г. на Директора на офис „Център“, ТД на НАП - С., е оставил жалбата й без уважение.

По делото са приети доказателствата, представени от жалбоподателя и от ответника, в т.ч. административната преписка по издаване на оспореното решение.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в рамките на 14-дневния преклузивен срок по чл. 149, ал. 1 от АПК, от надлежна страна и същата е процесуално допустима. Разгледана по същество е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материално-правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Оспореното решение е издадено от Директора на офис „Център“, ТД на НАП - С. като компетентен орган. Съгласно разпоредбата на чл. 21, ал. 4 от АПК индивидуален административен акт е и отказът на административен орган да извърши или да се въздържа от определено действие. Доколкото в конкретния случай е отказано коригирането на вида на осигуряване в системата на ТД на НАП, писмо изх. № 10-94-18-103/10.04.2020 г. има характер на индивидуален административен акт по смисъла на АПК.

При издаването му не са допуснати съществени нарушения на административно производствените правила.

За да не уважи жалбата, с която е бил сезиран, решаващият орган е приел атакуваното пред него Писмо, изх. № 10-94-18-103/10.04.2020 г. на директор офис

„Център“, за законосъобразно като издадено от компетентен орган в установената форма и в съответствие с целта на закона, при недопускане на съществено нарушение на административно- производствените правила и нарушения на материалния закон. В мотивите на проверяваното съдебно решение е изложено, че подадената от жалободаателката декларация на самоосигуряващо се лице от 26.03.2020 г., включваща осигурителния риск "общо заболяване и майчинство", не е породила действие за промяна на осигурителните рискове.

Атакуваният пред настоящата инстанция съдебен акт обаче е неправилен, като издаден в противоречие с материално-правните разпоредби.

Според чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/ лицата, регистрирани като упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност, лицата упражняващи трудова дейност като еднолични търговци, собственици или съдружници в търговски дружества, физическите лица - членове на неперсонифицирани дружества, лицата, които се облагат по реда на чл. 26, ал. 7 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица и регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители (самоосигуряващи се лица) са задължително осигурени за инвалидност поради общо заболяване, за старост и за смърт. Те могат да се осигуряват по свой избор и за общо заболяване и майчинство (чл. 4, ал. 4 от КСО).

На основание чл. 1, ал. 1 от НООСЛБГРЧМЛ задължението за осигуряване за лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1 - 4 от Кодекса за социално осигуряване - еднолични търговци, съдружници в търговски дружества, собственици на Е., физически лица - членове на неперсонифицирани дружества, регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, лица, упражняващи по регистрация свободна професия или занаятчийска дейност, възниква от деня на започване или възобновяване на трудовата дейност и продължава до нейното прекъсване или прекратяване.

Декларацията на Д. от 26.03.2020 г. (лист 17 от адм. Дело № 4719/20 г. по описа на АССГ) е подадена от самоосигуряващото се лице в изпълнение на задължението му по чл. 1, ал. 2 от НООСЛБГРЧМЛ да декларира всяко започване на нова трудова дейност в 7-дневен срок от настъпване на обстоятелството. Декларацията не е подадена с цел да се промени извън срока по чл. 1, ал. 4 видът на осигуряването на Д. като самоосигуряващо се лице – основание за задължително обществено осигуряване по чл. 4, ал. 3, т. 1 от КСО. В качеството на самоосигуряващо лице С. Д. от 21.10.2015 г. е подлежала на задължително обществено осигуряване на основание чл. 4, ал. 3, т.1 от КСО, когато е декларирала започване на дейност като самоосигуряващо се лице - адвокат по установения нормативен ред.

Неяснотата и противоречията в подзаконовите нормативни разпоредби на чл. 1, ал. 1 – 4 от НООСЛБГРЧМЛ следва да бъдат преодолени по пътя на тълкуването, предвид смисъла, който най-много отговаря на други разпоредби, на целта на тълкувания акт и на основните начала на правото на Република България.

Съгласно чл. 1, ал. 3, изр. 2 от НООСЛБГРЧМЛ в относимата му редакция към 26.03.2020 г. (изм., ДВ - бр. 16 от 2012 г., в сила от 1.03.2012 г.) при започване на друга трудова дейност през календарната година самоосигуряващото се лице не може да променя вида на осигуряването. При действието на това нормативно правило, административният орган не е отчел обстоятелството, че жалободаателката С. Г. Г. - Д. не може да променя вече избрания вид на осигуряването за периода след 07.02.2019 г. – датата на възобновяване на дейността ѝ, независимо, че в срока по чл. 1, ал. 4 от НООСЛБГРЧМЛ лицето не е подало нова декларация относно вида на осигуряването.

Да се приеме противното, би означавало да се елиминира действието на общото правило на чл. 1, ал. 3, изр. 1 от НООСЛБГРЧМЛ, задължаващо самоосигуряващите се лица да определят вида на осигуряването с декларация в 7-дневен срок от започването или от възобновяването на трудовата дейност. Цитираната разпоредба на чл. 1, ал. 3, изр. 1 от НООСЛБГРЧМЛ задължава самоосигуряващите се лица да декларират не само започнатата нова трудова дейност, но и вида на осигуряването. При невъзможност за промяна на вида на осигуряването през текущата календарна година следва да се счита, че видът на осигуряване, избран с надлежно подадена декларация при започване на трудовата дейност, която обаче значително се различава от предишния режим на осигуряване, ще се приложи от 01 януари на следващата календарна година, което обаче не е налице в конкретния случай, тъй като видно от изявлението на Д. в подадената дори след срока декларация отново не се променя начина и реда на осигуряване на лицето. По аналогични случаи са постановени решение № 10899 от 26.07.2011 г. на ВАС по адм. д. № 4528/2011 г., VI о., решение № 15813 от 30.11.2011 г. на ВАС по адм. д. № 9228/2011 г., VI о., решение № 3517 от 13.03.2013 г. на ВАС по адм. д. № 13713/2012 г., VI о., решение № 5298 от 16.04.2013 г. на ВАС по адм. д. № 15306/2012 г., VI о. и др. Правото на самоосигуряващите се лица по свой избор да могат да се осигуряват и за общо заболяване и майчинство е установено със закон – чл. 4, ал. 4 от КСО, и не е допустимо това право да бъде ограничавано чрез подзаконовни административнопроцесуални правила.

Неоснователни са възраженията на ответника по жалбата, че не може след изтичането на срока по ал. 3 на чл. 1 от НООСЛБГРЧМЛ да се променя вида на осигуряването. С ДВ, бр. 2/2010 г. е въведено допълнение на разпоредбата, с което е предвидено, че при започване и възобновяване на трудовата дейност, ако декларацията за вида на осигуряването не е подадена в 7-дневния срок, лицето подлежи на осигуряване само за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт. Това изменение действително налага извода, че с изтичането на 7-дневния срок от започването/възобновяването на трудовата дейност, се преклудира правото на самоосигуряващото се лице първоначално да избира вида на осигуряването, което може да се променя еднократно до края на януари на съответната календарна година, но в случая с подадената декларация Д. не е искала респ. не е посочила промяна в осигуряването си.

Изложеното обуславя извод, че към момента на възникване на осигуряването на самоосигуряващото се лице към 07.02.2019 г. жалбоподателката С. Г. Г. - Д. е подлежала на осигуряване за всички осигурени социални рискове без трудова злополука, професионална болест и безработица. Пропускането на срока по чл. 1, ал. 3 от НООСЛБГРЧМЛ за подаване на декларация в 7-дневен срок от започването или от възобновяването на трудовата дейност не преклудира правото на самоосигуряващите се лица по чл. 4, ал. 4 от КСО на избор на вида на осигуряването за текущата календарна година, тъй като този избор вече е направен от жалбоподателката още през 2015 година.

По горните съображения, съдът намира, че оспореното решение и потвърдените с него писмо са постановени в противоречие с материално-правните разпоредби и целта на закона.

Делото като преписка следва да бъде изпратено на директора на офис „Център“ при ТД на НАП - С., който след изпълнение на указанията по тълкуването и приложението на закона, дадени с настоящото решение, следва да разпорежи корекция на начина и

реда на осигуряване на жалбоподателката.

Предвид изхода на делото и по аргумент от противното на чл. 161, ал. 1, изр. 2 ДОПК искането на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение е неоснователно, като при отхвърляне на претенция за разноси, съобразно константната практика на ВКС, не се постановява нарочен диспозитив.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, I отделение, 21 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на С. Г. Г. - Д., ЕГН [ЕГН] от [населено място] № 9/28.04.2020 г. на Директора на офис „Център“, ТД на НАП - С., с което е оставена без уважение жалбата й срещу Писмо, изх.№ 10-94-18-103/10.04.2020 г., като неоснователна.

ОТМЕНЯ Писмо, изх.№ 10-94-18-103/10.04.2020 г. на Директора на офис „Център“ при ТД на НАП – С., с което на С. Г. Г. - Д. е отказано коригиране вида на осигуряването, издадено от Директор на офис „Център“ при ТД на НАП-С..

ИЗПРАЩА преписката на Директора на офис „Център“ при ТД на НАП – С. за изпълнение на указанията по тълкуването и приложението на закона.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Върховния административен съд в 14 – дневен срок от съобщението за постановяването му на страните.

СЪДИЯ: